

KULTURA

PRIZNANJE Međunarodni uspjeh izložbe »Čim ujutro otvorim oči, vidim film« održane u Varšavi

Postav izložbe svojom je longitudinalnom osi simulirao filmsku vrpcu

Eksperimenti i danas intrigantni

Plakat izložbe »Čim ujutro otvorim oči, vidim film«

Pogled na Muzej u Varšavi

Časopisi Art Forum i Frieze proglasili izložbu o eksperimentima u umjetnosti bivše Jugoslavije 60-ih i 70-ih jednom od najuspješnijih prošle godine

Barbara VUJANOVIĆ

Na početku godine kada se osvrćemo na različita postignuća na području umjetnosti, dobro je malo svrnuti pogled iz vlastita dvorišta i pogledati što se vrijedno dogodilo u drugim kulturnim sredinama.

Tako je u međunarodnim okvirima bio vrlo zapažen jedan prošlogodišnji projekt posvećen hrvatskoj umjetnosti te umjetnosti s područja bivše Jugoslavije, koji je poljskoj javnost predstavila Ana Janevski.

Polazište istraživanje filma

Izložba »Čim ujutro otvorim oči, vidim film« s podnaslovom »Eksperimenti u umjetnosti Jugoslavije 60-ih i 70-ih« (24. travnja - 22. lipnja 2008.), priređena u Muzeju moderne umjetnosti u Varšavi, izabrana je među najuspješnije skupne izložbe u 2008. godini od ugledna američkog časopisa *Art Forum* i britanskoga časopisa *Frieze*.

Autorica izložbe Ana Janevski, mlada hrvatska kustosica s poljskom radnom adresom, inače i kustosica zagrebačke Galerije proširenih medija Hrvatskoga društva likovnih umjetnika, polazeći od analize djelovanja amater-

skih kino klubova bivše Jugoslavije, onih najaktivnijih u Zagrebu, Splitu i Beogradu, prikazala je stvaralaštvo autora koji su inaugurirali nove, kritičke pristupe umjetnosti, negirajući dotadašnje službene umjetničke trendove.

Strategijama koje je kustos zagrebačkoga Muzeja suvremene umjetnosti Marijan Susovski prepoznao kao Novu umjetničku praksu, prethodili su različiti vidovi izražavanja i istraživanja – mahom pod nihilističkim predznakom koji se očituje u anti-umjetnosti, no-artu, anti-slikarstvu, anti-časopisima i anti-filmovima. Sam naziv izložbe preuzet je citat Tomislava Gotovca kojim je on izrazio svoje nepriz-

navanje granica između života i umjetnosti.

I danas intrigantni

Odabrani radovi autora, od kojih su se mnogi poput Julija Knifera, Ivana Picelja, Ivana Kožarića, Vjenceslava Richtera, Mladena Stilinovića, Brace Dimitrijevića i Marine Abramović, brzo potvrdili kao relevantni protagonisti međunarodne scene, i danas čine intrigantna uporišta propitivanja stvarnosti i pozicije umjetničkog djelovanja.

Za poljsku je sredinu, primjerice, zanimljivo bilo vidjeti rane radove Gorana Trbuljaka nastale kao reakcija na krađu njegovih djela prilikom jedne izložbe u Poljskoj. Prikazano je i djelovanje Genre Film Festivala (GEFF), Grupe šestorice autora, grupa OHO, Kôd, Bosch i Bosch i drugih.

Uz koncepciju pohvaljen je i postav izložbe, koji je svojom longitudinalnom osi simulirao filmsku vrpcu. Ističući upravo kvalitetu jasnog i inventivnog postava, koji je osmislila renomirana poljska umjetnica Monika Sosnowska, u časopisu *Frieze* navodi se kako je ova izložba pružila zapanjujući i impresivan uvid u dva desetljeća stvaranja eksperimentalne umjetnosti u bivšoj Jugoslaviji.

Izložba u bivšoj trgovini

»Čim ujutro otvorim oči, vidim film« je prva izložba ostvarena u privremenim prostorima varšavskoga Muzeja moderne umjetnosti u bivšoj trgovini namještaja. Muzej će ondje ostvarivati svoje projekte do dovršenja svoje zgrade smještene u samom srcu Varšave, a čiji je autor švicarski arhitekt Christian Kerez. Preseljenje se očekuje 2014. godine.